

การศึกษาศักยภาพของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมเสริมสร้าง
การคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยในจังหวัดสุราษฎร์ธานี
A Study of Guardians' Potentiality in Promoting Critical
Thinking Activities of Early Childhood in Suratthani

ชิตาพร เอี่ยมสะอาด¹
พัชรินทร์ จันทรส่องแสง²

Chitaporn Iamsaard
Patcharin Jansongsang

Received : 24 ธันวาคม 2561

Revised : 23 มกราคม 2562

Accepted : 25 กุมภาพันธ์ 2562

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาศักยภาพและความต้องการของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยในจังหวัดสุราษฎร์ธานี กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ปกครองนักเรียนชั้นอนุบาล 1-2 โรงเรียนสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานีเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามศักยภาพและความต้องการของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้ปกครองมีศักยภาพในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งผู้ปกครองวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาโทมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ต่ำกว่าปริญญาตรีมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดและผู้ปกครองอาชีพข้าราชการมีค่าเฉลี่ย

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาการศึกษานปฐมวัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

Assist. Early Childhood Education in Faculty of Education, Suratthani Rajabhat University

² อาจารย์ สาขาวิชาการศึกษานปฐมวัย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

Lecturer Early Childhood Education in Faculty of Education, Suratthani Rajabhat University

สูงสุด อาชีพรับจ้างมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 2) ผู้ปกครองมีความต้องการจัดกิจกรรมเสริมสร้าง การคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยผู้ปกครองระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ระดับสูงกว่าปริญญาโทมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด และผู้ปกครอง อาชีพค้าขายมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และอาชีพรับจ้าง อาชีพเกษตรกรรมมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

คำสำคัญ : ผู้ปกครอง เด็กปฐมวัย ศักยภาพและความต้องการ การคิดวิเคราะห์

Abstract

The objectives of this study were:1) to study the potential and needs of guardians in arranging the early childhood activities form to enhance analytical thinking in Suratthani province. The participants were the guardians of early childhood at the schools under Suratthani Primary Educational Office. The research instruments used were the questionnaire about the potential and needs of the guardians in creating the early childhood'analytical thinking. The statistics used to analyze the data were frequency, percentage, mean, and standard deviation. The results showed that 1) the guardians revealed the potential in creating the activities promoting the analytical thinking of early childhood in overall was at average. The guardians who hold master's degree and higher showed the highest level while those who graduated bachelor's degree and lower showed the lowest level. As well as the guardians who work as government officers showed the highest level and the guardians who work as employees showed the lowest level 2) the guardians'needs in creating the activities promoting the early childhood'analytical thinking in overall was at the high level. The guardians who are undergraduates showed the

highest needs level while those with master's degree showed the lowest level. The guardians who work on their own business showed the highest level while those who are employees and gardeners showed the lowest level.

Keywords : Guardian, early childhood, Potential and Needs, Analytical Thinking

ความสำคัญของปัญหา

ด้วยพลวัตของโลกที่เจริญรุดหน้าแบบก้าวกระโดด ส่งผลให้การพัฒนาประเทศมุ่งพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลง โดยเริ่มพัฒนาเด็กตั้งแต่วัยฐานรากของชีวิต คืออายุ 0-6 ปี ซึ่งเป็นช่วงวัยที่สำคัญของการพัฒนาทุกด้าน โดยเฉพาะด้านสมอง กล่าวคือ ช่วงอายุ 0-3 ปี จะเป็นช่วงที่เซลล์สมองเจริญเติบโตและขยายเครือข่ายอย่างรวดเร็ว และเป็นช่วงโอกาสที่สำคัญในการพัฒนาทักษะทางสมอง ทั้งนี้การพัฒนาสมองจะเป็นเครื่องมือสำคัญที่เชื่อมโยงสู่ทักษะการคิดของเด็กและทำให้เด็กปฐมวัยสามารถเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้อย่างรวดเร็วกว่าวัยใดๆ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) อนึ่งหากเลยช่วงเวลานี้ไปแล้วก็จะสูญเสียหน้าต่างแห่งโอกาสไปตลอดชีวิต และส่งผลต่อการเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพในระยะยาว

ทักษะการคิดมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์อย่างยิ่งยวด เพราะการคิดเกิดขึ้นตลอดเวลาและต่อเนื่อง อีกทั้งเป็นทักษะที่นำไปใช้ในชีวิตประจำวันและเป็นพื้นฐานในการเรียนต่อไป (รัชดา ชื่นจิตอภิรมย์, 2550) เช่นเดียวกับที่ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ (2556) และสุมาลี หมวทไธสง (2554) กล่าวไว้ว่า การคิดวิเคราะห์เป็นรากฐานสำคัญของการเรียนรู้และการดำเนินชีวิต เป็นพื้นฐานของการคิดทั้งหมด และเป็นทักษะที่ทำให้คนในสังคมมีความเข้มแข็งอย่างมีคุณภาพ แต่ในสภาพการณ์จริงพบว่าเด็กไทยยังขาดทักษะการคิดวิเคราะห์ ซึ่งสะท้อนให้เห็นจากพฤติกรรมต่างๆ อาทิ พฤติกรรมเด็กติดเกม

พฤติกรรมการเลียนแบบที่ไม่เหมาะสม การติดยาเสพติด การนิยมวัตถุ หรือแม้แต่ผล การประเมินสถานศึกษาโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ได้วิเคราะห์ปัญหาการศึกษาไทยพบว่าผู้เรียนขาดทักษะการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ขาดวิจยรณญาณและความคิดสร้างสรรค์ เช่นเดียวกับที่อนันต์ ระเบียบทุกซ์ (2557) หัวหน้าตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการให้สัมภาษณ์ในหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ว่า ขณะนี้ความสามารถด้านทักษะการคิดวิเคราะห์ของเด็กไทยยังอยู่ในระดับต่ำ ด้วยเหตุนี้ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 มาตราที่ 24 ได้กำหนดเกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนรู้ไว้ว่าต้องฝึกทักษะกระบวนการ คิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ ผนวกกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย 2560 ก็ได้ กำหนดจุดมุ่งหมายให้เด็กปฐมวัยมีทักษะการคิดที่เหมาะสมกับวัย มีมาตรฐานและ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้มีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) ซึ่งจะเห็นได้ว่าทักษะ การคิดวิเคราะห์จึงเป็นทักษะที่ต้องฝังไว้ในสมองของมนุษย์ตั้งแต่เริ่มแรกของชีวิต ซึ่งเป็น ทักษะการคิดขั้นสูงที่ประกอบด้วยการสังเกตองค์ประกอบย่อยของสิ่งต่างๆ ที่จะเชื่อมโยง ไปสู่การคิดวิเคราะห์เชิงความสัมพันธ์ และการคิดวิเคราะห์เชิงหลักการของเด็กปฐมวัย ต่อไป

อย่างไรก็ดีการเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยไม่สามารถที่จะพัฒนา ให้สำเร็จได้เพียงครูในระบบโรงเรียนเท่านั้น พ่อแม่ผู้ปกครองมีบทบาทสำคัญไม่ยิ่งหย่อน ไปกว่าโรงเรียนที่จะต้องร่วมสรรค์สร้างเด็กปฐมวัยให้มีความสมบูรณ์ทุกด้าน ซึ่งมีงานวิจัย ชี้ให้เห็นถึงบทบาทและความสำคัญของครอบครัวในการมีส่วนร่วมทางการศึกษาว่าจะทำ ให้เด็กมีแนวโน้มที่จะประสบความสำเร็จมากกว่าเด็กที่พ่อแม่ไม่ให้ความสำคัญ (สำนักงาน เลขาธิการสภาการศึกษา, 2551) ดังนั้นการเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย พ่อแม่ ผู้ปกครองจึงมีบทบาทสำคัญยิ่ง แต่ในสภาพการณ์จริงของสังคม พบว่า พ่อแม่ผู้ปกครอง ส่วนหนึ่งยังไม่ได้เสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ให้กับเด็กปฐมวัยที่ถูกต้องและเหมาะสม ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องและไม่เวลาในการเลี้ยงดูที่เหมาะสม หรือมี

ค่านิยมเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กที่ไม่ถูกต้อง ส่งผลให้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการที่ล่าช้ากว่าวัย (คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2561) ดังจะเห็นได้จากการสำรวจสถานการณ์เด็กและสตรีในประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559 พบว่า ร้อยละ 6.1 ของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ที่ถูกทิ้งไว้โดยไม่ได้รับการดูแลที่ไม่เพียงพอ ทำให้เด็กขาดการกระตุ้นคิดอย่างเหมาะสม ขาดโอกาสในการเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์อย่างน่าเสียดาย ทั้งที่การเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ให้กับเด็กปฐมวัยสามารถทำได้ด้วยการบูรณาการกับกิจกรรมประจำวันตามปกติได้ ดังนั้นการศึกษาศักยภาพและความต้องการของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยจึงมีความสำคัญยิ่งสำหรับการนำข้อมูลที่ได้นำวิเคราะห์ออกแบบกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยให้กับผู้ปกครองต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาศักยภาพของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย
2. เพื่อศึกษาความต้องการของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้คณะผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับศักยภาพและความต้องการและการคิดวิเคราะห์ ดังนี้

1. ศักยภาพและความต้องการ เป็นคุณลักษณะหรือขีดความสามารถที่มีอยู่ในตัวบุคคล พร้อมที่จะนำไปใช้จัดกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ให้กับเด็กปฐมวัย ประกอบด้วยด้านความรู้ความเข้าใจ ด้านทักษะปฏิบัติ และด้านเทคนิคหรือลักษณะส่วนบุคคล (สุกัญญา รัชมีธรรมโชติ, 2548) กล่าวคือ 1) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัด

กิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย หมายถึง ความสามารถในการจำหรือระลึกได้ การจับใจความหรือการแปลความ การสรุปความ แล้วอธิบาย จำแนก แจกแจง หรือการประยุกต์ใช้เรื่องราวข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมให้เด็กได้พัฒนาการคิดวิเคราะห์ด้วยการเลือกออกแบบกิจกรรมการเลือกและใช้สื่ออุปกรณ์หรือของเล่น การใช้เทคนิควิธีในการจัดกิจกรรม การประยุกต์ใช้กิจกรรมประจำวันการติดตามตรวจสอบการคิดวิเคราะห์การประเมินผลการจัดกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็ก ตลอดจนความสามารถในการแสดงบทบาทของตนเองเพื่อกระตุ้นให้บุตรหลานได้คิดวิเคราะห์

2) ทักษะปฏิบัติในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย หมายถึง ความชำนาญในการจัดและปรับเปลี่ยนกิจกรรมหรือจัดหาสื่อ อุปกรณ์ ของเล่นที่ช่วยพัฒนาการคิดวิเคราะห์ให้กับบุตรหลานด้วยการใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้าในการเรียนรู้หรือแก้ไขปัญหาเพื่อก่อให้เกิดการคิดวิเคราะห์ด้านองค์ประกอบย่อย ความสำคัญของส่วนประกอบ และด้านการวิเคราะห์เชิงหลักการ ตลอดจนการติดตามความก้าวหน้าและการกระตุ้นให้บุตรหลานได้คิดวิเคราะห์อย่างสม่ำเสมอ

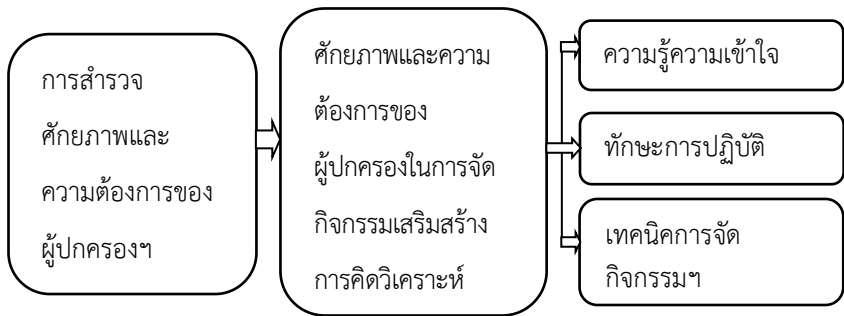
3) เทคนิคหรือลักษณะส่วนบุคคลในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย หมายถึง กลวิธีหรือวิธีการในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ให้บุตรหลานในรูปแบบต่างๆ อาทิการให้บุตรหลานได้ปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง ความหลากหลายของกิจกรรม การสร้างบรรยากาศที่เป็นมิตรการเปิดโอกาสหรือให้อิสระในการเลือกหรือทำกิจกรรมการเปิดโอกาสให้ซักถามและแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ การยอมรับความคิดเห็น การใช้คำถามกระตุ้นให้คิดหรือเกิดข้อสงสัย การกระตุ้นโน้มน้าวใจให้คิดให้ทำกิจกรรมด้วยตนเองหรือหาคำตอบด้วยตนเอง การเสริมแรงหรือให้กำลังใจการมีส่วนร่วมคิดร่วมทำ การสนับสนุนให้ทำกิจกรรมในสถานการณ์จริงในชีวิตประจำวัน

ทั้งนี้ความต้องการของมนุษย์เป็นไปตามลำดับขั้นตามทฤษฎีของมาสโลว์ หากความต้องการขั้นพื้นฐานได้รับการตอบสนองอย่างพอเพียงสำหรับตนในแต่ละขั้น มนุษย์จะสามารถพัฒนาตนไปสู่ขั้นที่สูงขึ้นไปอีก เนื่องจากมนุษย์มีความต้องการไม่มีที่สิ้นสุดจากขั้นต่ำไปหาขั้นสูง นั่นคือ เมื่อความต้องการขั้นต่ำกว่าได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการ

ขั้นสูงจะเป็นแรงจูงใจให้แสดงพฤติกรรมต่อไป ดังนั้นความต้องการจึงมีอิทธิพลในการแสดงพฤติกรรม โดยเฉพาะความต้องการที่ยังไม่ได้รับการตอบสนอง ในการนี้ผู้ปกครองทุกคนย่อมปรารถนาให้ลูกประสบความสำเร็จในชีวิต ซึ่งเป็นความต้องการขั้นสูงสุดของมนุษย์ตามแนวคิดของมาสโลว์ (Maslow)

2. การคิดวิเคราะห์ เป็นกลไกทางสมองที่พิจารณาวัตถุ สิ่งของเรื่องราว หรือเหตุการณ์ในแง่มุมต่างๆ ได้แก่ การวิเคราะห์องค์ประกอบย่อยหรือความสำคัญ การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ และการวิเคราะห์เชิงหลักการ Bloom (1956) และ กล่าวคือ 1) การวิเคราะห์องค์ประกอบย่อย หมายถึง การพิจารณารายละเอียดของวัตถุ สิ่งของ เรื่องราว หรือเหตุการณ์ โดยผ่านการใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้าแล้วอธิบายหรือระบุถึงชนิดหรือชื่อของส่วนประกอบลักษณะของส่วนประกอบของสิ่งต่างๆ ที่เป็นรายละเอียดเกี่ยวกับรูปร่าง รูปทรง สี ขนาด ตำแหน่ง และการระบุความสำคัญของส่วนประกอบย่อย เป็นการระบุว่าส่วนประกอบใดสำคัญมากน้อยกว่ากัน หรือมีจำนวนมากน้อยต่างกันอย่างไร 2) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ หมายถึง การพิจารณาถึงชนิดของความสัมพันธ์ เป็นการเปรียบเทียบของตั้งแต่ 2 อย่างขึ้นไปว่าเหมือนหรือต่างกันอย่างไรเกี่ยวกับรูปร่าง รูปทรง สี ขนาด ตำแหน่ง เป็นต้น การหาสาเหตุหรือผลที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือการกระทำ และการใช้เหตุผลในการคาดคะเนความสัมพันธ์ในรูปอุปมาอุปมัย เป็นการหาสิ่งของที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์และใช้ร่วมกัน 3) การวิเคราะห์เชิงหลักการ หมายถึง การลงความเห็นหรือลงข้อสรุปเพื่ออธิบายเกี่ยวกับสิ่งที่สัมพันธ์ด้านโครงสร้าง เป็นการการระบุกระบวนการหรือแนวคิดจากสิ่งที่ทำมาทั้งหมด และการลงข้อสรุปด้านหลักการ เป็นการระบุแนวทางเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ

จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับศักยภาพและความต้องการ การคิดวิเคราะห์ คณะผู้วิจัยนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยได้ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนชั้นอนุบาล 1-2 ของโรงเรียนสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี 3 เขต จำนวน 15,499 คน จาก 426 โรงเรียน ส่วนกลุ่มตัวอย่างได้มาโดยการคำนวณด้วยสูตรยามานะ (Taro Yamane) จากจำนวนประชากร กำหนดความคลาดเคลื่อนที่ 0.05 ซึ่งได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน แล้วใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยการจับสลากโรงเรียนที่มีการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของทุกเขตพื้นที่ในกลุ่มประชากร เขตพื้นที่ละ 3 โรงเรียน

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามศักยภาพและความต้องการของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย ดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยเกี่ยวกับศักยภาพและความต้องการ การคิดวิเคราะห์ ผู้ปกครองกับการจัดกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย พร้อมทั้งปรึกษาหารือผู้ทรงคุณวุฒิ

2. จัดทำร่างแบบสอบถามศักยภาพและความต้องการของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1

เป็นคำถามให้เลือกตอบเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ จำนวน 6 ข้อ ตอนที่ 2 เป็นคำถามที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ประกอบด้วยข้อคำถามด้านความรู้ความเข้าใจ ด้านทักษะการปฏิบัติ และเทคนิคหรือลักษณะส่วนบุคคล ด้านละ 16 ข้อ รวมทั้งหมด 48 ข้อ และตอนที่ 3 เป็นคำถามที่เปิดโอกาสให้ผู้ตอบได้แสดงความคิดเห็นตามความเป็นจริง

3. นำร่างแบบสอบถามข้างต้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความถูกต้องและความสอดคล้องของเนื้อหา (Index of Congruence) รวมถึงความเหมาะสมในการใช้ภาษา จำนวน 5 คน โดยใช้เกณฑ์การคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.05 ขึ้นไป และปรับปรุงแบบสอบถามที่สร้างขึ้นตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ให้เป็นแบบสอบถามที่มีคุณภาพ ทั้งนี้ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะให้ปรับภาษาให้เข้าใจได้ง่าย เป็นระบบเดียวกันทั้งฉบับ ให้เพิ่มประเด็นคำถามเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดกิจกรรมในด้านความรู้ความเข้าใจ ปรับจำนวนข้อคำถามแต่ละด้านให้สมดุลกัน

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับผู้ปกครองที่มีลักษณะคล้ายกลุ่มตัวอย่างแต่มีใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อนำข้อบกพร่องมาปรับปรุงแก้ไข และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งทุกข้อมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) มากกว่า 0.75 และจัดทำเป็นฉบับสมบูรณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. อบรมนักศึกษาเกี่ยวกับหลักการเทคนิคการเก็บข้อมูล และประสานกับโรงเรียนที่มีผู้ปกครองเป็นกลุ่มตัวอย่างในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เพื่อจัดทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย

2. คณะผู้วิจัยและนักศึกษาเดินทางไปติดต่อประสานงานเพื่อดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์โดยหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ

2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพและความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย วิเคราะห์ด้วยการหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และเปรียบเทียบความสัมพันธ์รายคู่ตามวุฒิการศึกษาและอาชีพเกี่ยวกับศักยภาพของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยด้วย F-test

3. ข้อมูลความคิดเห็นที่เป็นคำถามปลายเปิดของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ศักยภาพของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์สำหรับเด็กปฐมวัยโดยภาพรวม ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ศักยภาพของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์สำหรับเด็กปฐมวัยโดยภาพรวม

ศักยภาพของผู้ปกครอง	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านความรู้ความเข้าใจ	2.63	.61	ปานกลาง
2. ด้านทักษะปฏิบัติ	2.71	.66	ปานกลาง
3. ด้านเทคนิค/คุณลักษณะส่วนตัว	2.74	.65	ปานกลาง
รวมทั้ง 3 ด้าน	2.69	.64	ปานกลาง

จากตารางที่ 1 ผู้ปกครองมีศักยภาพในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.69$) โดยด้านเทคนิคหรือคุณลักษณะส่วนตัวมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=2.74$) รองลงมา คือ ด้านทักษะปฏิบัติ ($\bar{X}=2.71$) และด้านความรู้ความเข้าใจมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X}=2.63$)

2. ผลการวิเคราะห์ศักยภาพของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยจำแนกตามวุฒิการศึกษา ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ศักยภาพของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยจำแนกตามวุฒิการศึกษา

วุฒิการศึกษา	N	ด้านความรู้ความเข้าใจ		ด้านทักษะปฏิบัติ		ด้านเทคนิค/คุณลักษณะส่วนตัว		รวม		ระดับ
		$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
ต่ำกว่าปริญญาตรี	302	2.49	.59	2.52	.55	2.48	.46	2.50	.49	น้อย
ปริญญาตรี	89	3.05	.45	3.32	.59	3.54	.43	3.30	.43	ปานกลาง
ปริญญาโท	7	3.08	.45	3.34	.51	3.74	.44	3.39	.38	ปานกลาง
สูงกว่าปริญญาโท	2	3.66	.75	3.56	.44	4.13	.27	3.78	.49	มาก
รวม	400	2.63	.61	2.72	.65	2.74	.65	2.70	.59	ปานกลาง

จากตารางที่ 2 พบว่าผู้ปกครองทุกวุฒิการศึกษามีศักยภาพในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.70$) โดยผู้ปกครองที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาโทมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ซึ่งอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.78$) รองลงมา คือ ผู้ปกครองที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาโท มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.39$) และผู้ปกครองที่วุฒิมัธยมศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}=2.50$)

3. ผลการวิเคราะห์ศักยภาพของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยจำแนกตามอาชีพ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ศักยภาพของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยจำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง

อาชีพ	N	ด้านความรู้ความเข้าใจ		ด้านทักษะปฏิบัติ		ด้านเทคนิค/คุณลักษณะส่วนตัว		รวม		ระดับ
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
เกษตรกร	142	2.64	.61	2.69	.61	2.60	.59	2.64	.56	ปานกลาง
ค้าขาย	65	2.61	.66	2.68	.60	2.71	.56	2.67	.55	ปานกลาง
ข้าราชการ	26	2.81	.65	3.26	.70	3.59	.57	3.29	.53	ปานกลาง
ธุรกิจส่วนตัว	37	2.18	.65	2.84	.71	3.01	.66	2.89	.62	ปานกลาง
รับจ้าง	102	2.47	.59	2.54	.65	2.60	.60	2.54	.57	ปานกลาง
อื่น ๆ	28	2.69	.43	2.90	.64	2.93	.70	2.84	.55	ปานกลาง
รวม	400	2.63	.61	2.74	.65	2.74	.65	2.70	.59	ปานกลาง

จากตารางที่ 3 พบว่า ผู้ปกครองทุกอาชีพมีศักยภาพในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.70$) ทั้งนี้ผู้ปกครองที่มีอาชีพข้าราชการมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=3.29$) รองลงมา คือ อาชีพประกอบธุรกิจส่วนตัว ($\bar{X}=2.89$) และอาชีพรับจ้างมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X}=2.54$)

4. ผลการเปรียบเทียบความสัมพันธ์เกี่ยวกับศักยภาพของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างการวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย จำแนกตามวุฒิการศึกษา ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบความสัมพันธ์เกี่ยวกับศักยภาพของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างการวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย จำแนกตามวุฒิการศึกษา

ด้าน	แบ่งกลุ่ม	SS	df	MS	F	sig.
ศักยภาพของผู้ปกครอง	ระหว่างกลุ่ม	0.709		6.903	5.387	.000*
	ภายในกลุ่ม	8.790	96	244		
	รวม	39.499	99			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4 พบว่า ผลการเปรียบเทียบความสัมพันธ์เกี่ยวกับศักยภาพของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างการวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย จำแนกตามวุฒิการศึกษา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเพื่อแสดงถึงความแตกต่างสามารถเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ได้ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่เกี่ยวกับศักยภาพของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างการวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย จำแนกตามวุฒิการศึกษา

ด้านศักยภาพของ ผู้ปกครอง	ต่ำกว่า ปริญญาตรี	ปริญญาตรี	ปริญญาโท	สูงกว่า ปริญญาโท
	$\bar{X}=2.50$	$\bar{X}=3.30$	$\bar{X}=3.39$	$\bar{X}=3.78$
ต่ำกว่าปริญญาตรี		-0.81*	-0.89*	1.29*
ปริญญาตรี	0.81*			
ปริญญาโท	0.89*			
สูงกว่าปริญญาโท	1.29*			

จากตารางที่ 5 พบว่า ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่เกี่ยวกับศักยภาพของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างการวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย จำแนกตามวุฒิการศึกษา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 3 คู่ ได้แก่ การศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรีกับระดับปริญญาตรี การศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรีกับปริญญาโท และการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรีกับระดับที่สูงกว่าปริญญาโท ซึ่งแสดงว่า ผู้ปกครองที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาตรี มีศักยภาพในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยน้อยกว่าผู้ปกครองที่มีวุฒิการศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาตรีเป็นต้นไป

5. ผลการเปรียบเทียบความสัมพันธ์เกี่ยวกับศักยภาพของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย จำแนกตามอาชีพ ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ผลการเปรียบเทียบความสัมพันธ์เกี่ยวกับศักยภาพของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างการวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย จำแนกตามอาชีพ

ด้าน	แบ่งกลุ่ม	SS	df	MS	F	sig.
ศักยภาพของผู้ปกครอง	ระหว่างกลุ่ม	14.314	5	2.863	9.010	0.000*
	ภายในกลุ่ม	125.185	394	.318		
	รวม	139.499	399			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 6 พบว่า ผลการเปรียบเทียบความสัมพันธ์เกี่ยวกับศักยภาพของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างการวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย จำแนกตามอาชีพ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเพื่อแสดงถึงความแตกต่างสามารถเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ได้ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่เกี่ยวกับศักยภาพของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างการวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย จำแนกตามอาชีพ

ด้านศักยภาพ ของผู้ปกครอง	เกษตรกร	ค้าขาย	ข้าราชการ	ธุรกิจ ส่วนตัว	รับจ้าง	อื่นๆ ระบุ
	$\bar{X}=2.64$	$\bar{X}=2.67$	$\bar{X}=3.29$	$\bar{X}=2.89$	$\bar{X}=2.54$	$\bar{X}=2.84$
เกษตรกร			-0.65*			
ค้าขาย			-0.63*			
ข้าราชการ	0.65*	0.63*			0.76*	
ธุรกิจส่วนตัว						
รับจ้าง			-0.76*			
อื่นๆ (ระบุ)						

จากตารางที่ 7 พบว่า ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่เกี่ยวกับศักยภาพของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างการวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยจำแนกตามอาชีพ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 3 คู่ ได้แก่ อาชีพเกษตรกรกับอาชีพข้าราชการ อาชีพค้าขายกับอาชีพข้าราชการ และอาชีพรับจ้างกับอาชีพข้าราชการ นอกจากนั้นไม่มีความแตกต่าง นั้นแสดงว่า ผู้ปกครองที่มีอาชีพเกษตรกร อาชีพค้าขาย และอาชีพรับจ้างมีศักยภาพในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยน้อยกว่าอาชีพข้าราชการ

6. ผลการวิเคราะห์ความต้องการของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยโดยภาพรวม ดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 ความต้องการของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยโดยภาพรวม

ความต้องการของผู้ปกครอง	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านความรู้ความเข้าใจ	3.97	.68	มาก
2. ด้านทักษะปฏิบัติ	4.01	.68	มาก
3. ด้านเทคนิคหรือคุณลักษณะส่วนตัว	4.06	.68	มาก
รวมทั้ง 3 ด้าน	4.01	.63	มาก

จากตารางที่ 8 ผู้ปกครองมีความต้องการในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.01$) โดยด้านเทคนิคหรือคุณลักษณะส่วนตัวมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=4.06$) รองลงมา คือ ด้านทักษะปฏิบัติ ($\bar{X}=4.01$) และด้านความรู้ความเข้าใจมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X}=3.97$)

7. ผลการวิเคราะห์ความต้องการของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยจำแนกตามวุฒิการศึกษา ดังตารางที่ 9

ตารางที่ 9 ผลการวิเคราะห์ความต้องการของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยจำแนกตามวุฒิการศึกษา

วุฒิการศึกษา	N	ด้านความรู้ความเข้าใจ		ด้านทักษะปฏิบัติ		ด้านเทคนิค คุณลักษณะ ส่วนตัว		รวม		ระดับ
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
ต่ำกว่าปริญญาตรี	302	3.98	0.68	4.03	0.66	4.06	0.63	4.02	.61	มาก
ปริญญาตรี	89	3.97	0.64	3.91	0.71	4.04	0.78	3.98	.67	มาก
ปริญญาโท	7	3.74	1.13	4.17	0.89	3.92	1.37	3.94	1.09	มาก

วุฒิการศึกษา	N	ด้านความรู้ความเข้าใจ		ด้านทักษะปฏิบัติ		ด้านเทคนิคคุณลักษณะส่วนตัว		รวม		ระดับ
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
สูงกว่าปริญญาโท	2	3.16	1.19	3.94	0.09	4.44	0.62	3.84	.22	มาก
รวม	400	3.97	0.68	4.01	0.68	4.06	0.68	4.01	.63	มาก

จากตารางที่ 9 พบว่า ผู้ปกครองทุกระดับวุฒิการศึกษามีความต้องการจัดกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.01$) ทั้งนี้วุฒิการศึกษาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ต่ำกว่าปริญญาตรี ($\bar{X}=4.02$) รองลงมาคือ วุฒิมัธยมศึกษาตอนต้นปริญญาตรี ($\bar{X}=3.98$) และปริญญาโท ($\bar{X}=3.94$) ตามลำดับ และวุฒิการศึกษาที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สูงกว่าปริญญาโท ($\bar{X}=3.84$)

8. ผลการวิเคราะห์ความต้องการของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยจำแนกตามอาชีพ ดังตารางที่ 10

ตารางที่ 10 ผลการวิเคราะห์ความต้องการของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยจำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	N	ด้านความรู้ความเข้าใจ		ด้านทักษะปฏิบัติ		ด้านเทคนิค/คุณลักษณะส่วนตัว		รวม		ระดับ
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
เกษตรกร	142	3.97	.73	4.00	.70	4.01	.70	3.99	.65	มาก
ค้าขาย	65	4.12	.58	4.11	.58	4.19	.52	4.15	.49	มาก
ข้าราชการ	26	3.88	.77	3.90	.84	4.00	1.00	3.93	.83	มาก
ธุรกิจส่วนตัว	37	3.87	.60	3.80	.68	3.89	.82	3.85	.68	มาก

อาชีพ	N	ด้านความรู้ความเข้าใจ		ด้านทักษะปฏิบัติ		ด้านเทคนิค/คุณลักษณะส่วนตัว		รวม		ระดับ
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
รับจ้าง	102	3.90	.65	9.98	.66	4.08	.56	3.99	.59	มาก
อื่น ๆ	28	4.06	.69	4.17	.67	4.17	.77	4.14	.67	มาก
รวม	400	3.97	.68	4.01	.68	4.06	.68	4.01	.63	มาก

จากตารางที่ 10 พบว่า ผู้ปกครองทุกอาชีพมีความต้องการจัดกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.01$) ทั้งนี้ผู้ปกครองที่มีความต้องการสูงสุด คือ อาชีพค้าขาย ($\bar{X} = 4.15$) รองลงมา คือ อาชีพอื่นๆ ($\bar{X}=4.14$) ส่วนผู้ปกครองที่มีความต้องการต่ำสุด คือ อาชีพรับจ้าง ($\bar{X}=3.99$) และอาชีพเกษตรกร ($\bar{X}=3.99$)

สรุปผลการวิจัย

1. ผู้ปกครองมีศักยภาพในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.69$) โดยด้านเทคนิคหรือคุณลักษณะส่วนตัวมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=2.74$) รองลงมา คือ ด้านทักษะปฏิบัติ ($\bar{X}=2.71$) และด้านความรู้ความเข้าใจมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X}=2.63$) เมื่อจำแนกตามระดับวุฒิทางการศึกษา พบว่าผู้ปกครองทุกวุฒิการศึกษามีศักยภาพในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.70$) โดยผู้ปกครองที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาโทมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ซึ่งอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.78$) รองลงมา คือ ผู้ปกครองที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาโท มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.39$) ส่วนผู้ปกครองที่วุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ใน

ระดับน้อย ($\bar{X}=2.50$) และเมื่อจำแนกตามอาชีพ พบว่าผู้ประกอบการทุกอาชีพมีศักยภาพในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.70$) ทั้งนี้ผู้ประกอบการที่มีอาชีพข้าราชการมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.29$) รองลงมา คือ อาชีพประกอบธุรกิจส่วนตัว ($\bar{X} = 2.89$) และอาชีพรับจ้างมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X}=2.54$) นอกจากนี้เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของความสัมพันธ์รายคู่ตามวุฒิการศึกษาของผู้ปกครอง พบว่าผู้ปกครองที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีศักยภาพในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยน้อยกว่าผู้ปกครองที่มีวุฒิการศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาตรีเป็นต้นไป และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของความสัมพันธ์รายคู่ตามอาชีพของผู้ปกครอง พบว่าผู้ปกครองที่มีอาชีพเกษตรกร อาชีพค้าขาย และอาชีพรับจ้างมีศักยภาพในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยน้อยกว่าอาชีพข้าราชการ

2. ผู้ปกครองมีความต้องการในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.01$) โดยด้านเทคนิคหรือคุณลักษณะส่วนตัวมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=4.06$) รองลงมา คือ ด้านทักษะปฏิบัติ ($\bar{X}=4.01$) และด้านความรู้ความเข้าใจมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X}=3.97$) เมื่อจำแนกตามวุฒิการศึกษาพบว่า ผู้ปกครองทุกวุฒิการศึกษามีความต้องการจัดกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.01$) ทั้งนี้วุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=4.02$) รองลงมาคือ วุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี ($\bar{X}=3.98$) และปริญญาโท ($\bar{X}=3.94$) ตามลำดับ ส่วนวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาโทมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X}=3.84$) และเมื่อจำแนกตามอาชีพ พบว่าผู้ปกครองทุกอาชีพมีความต้องการจัดกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.01$) โดยผู้ปกครองที่มีอาชีพค้าขายมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.15$) รองลงมา คือ อาชีพอื่นๆ ($\bar{X}=4.14$) ส่วนผู้ปกครองที่มีอาชีพรับจ้าง ($\bar{X}=3.99$) และอาชีพเกษตรกร ($\bar{X}=3.99$) มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

อภิปรายผล

1. ผู้ปกครองมีศักยภาพในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ผลวิจัยสะท้อนให้เห็นว่าในการดำเนินชีวิตประจำวันผู้ปกครองเปิดโอกาสให้บุตรหลานได้ฝึกทำกิจกรรมที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์อยู่แล้วตามธรรมชาติของการมีชีวิตรอบตัว ซึ่งอาจเป็นการหยิบยกเอาสภาพแวดล้อมหรือสถานการณ์จริงในชีวิตประจำวันมาเป็นแหล่งเรียนรู้ให้บุตรหลานผ่านการอบรมเลี้ยงดูตามวิถีไทยที่ก่อให้เกิดพัฒนาการทุกด้าน โดยหมายรวมถึงการคิดวิเคราะห์ด้วย ดังที่ อรุณี หรดาล (2552) กล่าวว่า วิธีการอบรมเลี้ยงดูตามวิถีชีวิตไทยทำให้เด็กได้ปฏิสัมพันธ์กับธรรมชาติแวดล้อมส่งผลต่อการพัฒนาสติปัญญา การหยิบยกเอาเหตุการณ์พฤติกรรมและกิจกรรมรอบกายมาพูดคุยวิเคราะห์วิจารณ์ การปฏิบัติกิจวัตรประจำวันเพื่อความอยู่รอดภายใต้ความรักความอบอุ่นจากผู้ปกครองเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อขีดความสามารถของบุตรหลานรอบด้าน แต่ทั้งนี้อาจไม่เต็มศักยภาพขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้ปกครองเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ ทักษะปฏิบัติ และเทคนิคในการเลือกจัดกิจกรรมให้บุตรหลานได้ปฏิบัติ การกระตุ้น โน้มน้าวใจ และการมีส่วนร่วมอย่างเข้าใจ ภายใต้ศักยภาพของบุตรหลาน เพราะโดยธรรมชาติเด็กวัยนี้มีศักยภาพในการทำกิจกรรมต่างๆ จากการดำเนินชีวิตประจำวันได้ เช่น การหยิบผ้าลงเครื่องซักผ้า การอาบน้ำแต่งตัว การกวาดบริเวณบ้าน การจัดโต๊ะอาหาร เป็นต้น (สุนันทา สิริโสภณ, 2553) ซึ่งกิจกรรมตามธรรมชาติดังกล่าวเป็นกิจกรรมที่ผู้ปกครองได้ให้เด็กปฐมวัยได้ปฏิบัติตามปกติในกิจวัตรประจำวัน จึงส่งผลให้ผู้ปกครองมีศักยภาพในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยทั้งโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง

อย่างไรก็ดีเมื่อจำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า ศักยภาพของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์สำหรับเด็กปฐมวัยโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ผู้ปกครองที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาโทมีศักยภาพอยู่ในระดับมาก ผู้ปกครองที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาโท มีศักยภาพอยู่ในระดับปานกลาง และผู้ปกครองที่มีวุฒิการศึกษา

ต่ำกว่าปริญญาตรีมีศักยภาพอยู่ในระดับน้อย และเมื่อเปรียบเทียบรายคู่ พบว่า ผู้ปกครองที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีศักยภาพในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยน้อยกว่าผู้ปกครองที่มีวุฒิการศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาตรี เป็นต้นไป เนื่องจากผู้ปกครองที่มีวุฒิการศึกษาสูงอาจมีโอกาสมิช่องทางที่จะแสวงหาข้อมูลเกี่ยวกับการเลี้ยงดูลูกมากกว่า จึงส่งผลให้มีความรู้เข้าใจ ตระหนักถึงความสำคัญ มีทักษะปฏิบัติ และมีคุณลักษณะส่วนตนในการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยมากกว่าจึงส่งผลให้มีศักยภาพในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยที่สูงกว่า ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจินตนา วชรสินธุ์ และคณะ (2556) ที่ได้ศึกษา พบว่า การศึกษาของบิดามารดามีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 และเมื่อจำแนกตามอาชีพ พบว่า ในภาพรวมผู้ปกครองมีศักยภาพในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์อยู่ในระดับปานกลาง โดยอาชีพรับข้าราชการมีศักยภาพสูงสุด และมีความแตกต่างกับอาชีพอื่นๆ ในทุกอาชีพ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพรับราชการมีวุฒิการศึกษาที่สูงกว่ามีโอกาสมิช่องทางในการเรียนรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงดูลูกมากกว่า ส่งผลให้มีความรู้ความเข้าใจ มีทักษะปฏิบัติ และมีเทคนิคส่วนบุคคลในการเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์มากกว่าอาชีพอื่นๆ ด้วย ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว

2. ผู้ปกครองมีความต้องการในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านเทคนิคหรือคุณลักษณะส่วนตน ทั้งนี้เนื่องจากศักยภาพด้านเทคนิคหรือลักษณะส่วนบุคคลเป็นกลวิธีหรือวิธีการในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ที่ให้ผู้ตระหลาในรูปแบบต่างๆ ซึ่งเป็นเรื่องใกล้ตัวและผู้ปกครองสามารถนำไปใช้ได้จริง ส่วนด้านความรู้ความเข้าใจมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อาจเป็นเพราะศักยภาพด้านนี้มีลักษณะเป็นนามธรรมมากกว่าการนำไปปฏิบัติได้จริง และเมื่อพิจารณาจำแนกตามวุฒิการศึกษาและอาชีพของผู้ปกครองพบว่า ผู้ปกครองทุกวุฒิการศึกษาและทุกอาชีพมีความต้องการในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากธรรมชาติของ

มนุษย์ทุกคนล้วนมีความต้องการเป็นพื้นฐานที่ทำให้เกิดการพัฒนา ดังที่ทศนีย์ ชาตไทย (2555) กล่าวว่า ความต้องการเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับบุคคล เป็นแรงผลักดันให้บุคคลมีพฤติกรรมและการปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม ซึ่งการพัฒนาบุตรหลานนับได้ว่าเป็นความจำเป็นพื้นฐานตามธรรมชาติที่ก่อให้เกิดการพัฒนาไปสู่ความสำเร็จในอนาคตอันเป็นความต้องการอย่างหนึ่ง และทักษะการคิดวิเคราะห์ก็เป็นทักษะที่จำเป็นในการนำไปสู่ความสำเร็จในอนาคตของเด็กปฐมวัย เช่นเดียวกับที่สุมาลี หมวดโธสง (2554 : 23-25) กล่าวว่า ความสามารถในการคิดวิเคราะห์นั้นมีความจำเป็นต่อชีวิตประจำวันของคนเรามาก เป็นทักษะการคิดที่สามารถพัฒนาได้ตั้งแต่วัยเด็กและให้คงทนจนถึงระดับมหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของการเรียนรู้และการดำเนินชีวิต เป็นพื้นฐานของการคิดทั้งหมด บุคคลที่มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์จะมีความสามารถในด้านอื่นๆ เหนือกว่าบุคคลทั่วไปทั้งด้านสติปัญญาและการดำเนินชีวิต กอรปกับโดยธรรมชาติพ่อแม่ทุกคนต้องการให้ลูกประสบความสำเร็จในชีวิตอันเป็นความต้องการสูงสุดของมนุษย์ตามแนวคิดทฤษฎีความต้องการตามลำดับขั้นของมาสโลว์ (Maslow) ขั้นสุดท้าย ที่ว่ามนุษย์ทุกคนมีความต้องการที่จะประสบความสำเร็จในชีวิต (Self-actualization) ทุกอย่างที่ตนเองใฝ่ฝัน อันเป็นความต้องการขั้นสูงสุดของมนุษย์ ดังนั้นความต้องการของผู้ปกครองในการเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยก็เป็นความรู้สึกถึงสิ่งที่ปรารถนาหรือมุ่งหวังในการทำหน้าที่ให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ และมีอิทธิพลต่อการแสดงพฤติกรรมตอบสนองความต้องการ เพื่อผลักดันบุตรหลานไปสู่ความสำเร็จในรูปแบบต่างๆ เช่น ต้องการให้โรงเรียนจัดกิจกรรมที่หลากหลายให้กับบุตรหลาน ต้องการให้บุตรหลานได้เล่นกับสื่อที่เหมาะสมกับพัฒนาการ ทันสมัย ปลอดภัย เพียงพอ ต้องการเรียนรู้เรื่องต่างๆ เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสมชาติ อึ้งพรวิไล และนิภา ศรีไพโรจน์ (2562) ที่ได้ศึกษาการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก พบว่า ผู้ปกครองต้องการให้โรงเรียนส่งเสริมการจัดกิจกรรมหลากหลาย โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล จัดทำสื่อที่เหมาะสมกับพัฒนาการ คงทนทันสมัย ปลอดภัย และเพียงพอกับจำนวนเด็ก จัดประสบการณ์ให้เด็กโดยใช้สื่อหลากหลายที่

สอดคล้องกับจุดประสงค์ เนื้อหา และกิจกรรมที่เน้นให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติจริง ทำนองเดียวกับงานวิจัยของของอารีวรรณ ราชฤทธิ์ดุขติ (2556) ที่ศึกษาความต้องการจัดการศึกษาปฐมวัยของผู้ปกครองนักเรียน พบว่า ผู้ปกครองต้องการให้โรงเรียนจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ความต้องการข้างต้นเป็นกลไกสำคัญที่เชื่อมโยงสู่การตอบสนองความต้องการที่จะสำเร็จของบุตรหลานในระดับต่างๆ

ด้วยเหตุนี้จะเห็นได้ว่าการศึกษาศักยภาพและความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยจึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการแสวงหาแนวทางการพัฒนาผู้ปกครองโดยภาพรวมได้อย่างชัดเจน ป้องกันการพัฒนาที่ไม่พึงประสงค์ ช่วยสร้างกรอบคิดในการพัฒนาออกแบบนวัตกรรม นำมาสู่การวางแผนพัฒนาผู้ปกครองได้ตรงประเด็น ช่วยลดการสูญเสียเวลา ค่าใช้จ่าย ทรัพยากร หรือป้องกันการสูญเสียจากการลงทุน เพราะสามารถกำหนดถึงทักษะที่จำเป็นของผู้ปกครองได้ตรงตามความต้องการ และช่วยสร้างความมั่นใจในการพัฒนาผู้ปกครองต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ควรนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาศักยภาพของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยไปใช้วางแผนพัฒนาผู้ปกครองที่วุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี รวมถึงผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพรับจ้างและอาชีพค้าขายในด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย ส่วนผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพเกษตรกร ควรพัฒนาด้านคุณลักษณะส่วนตัว เป็นต้น

2. ควรนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาความต้องการของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยมาออกแบบจัดพัฒนาผู้ปกครองด้านความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย โดยเฉพาะผู้ปกครองที่มีคุณวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีและผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพค้าขาย

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). **หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย 2560**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2560). **คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช.2560. (สำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี)**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. (2561). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560 - 2564**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- จินตนา วัชรสินธุ์ และคณะ. (2556). ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคัดสรรกับความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กและ แนวโน้มการใช้ความรุนแรงต่อเด็กของครอบครัวที่มีเด็กเล็ก. **วารสารสาธารณสุขมหาวิทยาลัยบูรพา**, 8(2), 16-30.
- ทัศนีย์ ขาดีไทย. (2555). **แรงจูงใจและความต้องการในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- สำนักนายกรัฐมนตรี. (2545). **แผนการศึกษาชาติ(พ.ศ. 2545 – 2549)**. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.
- ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ..(2556). **การพัฒนาการคิด**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด 9119 เทคนิค พรินต์ติ้ง.
- รัชดา ชื่นจิตอธิรมย์. (2550). **การพัฒนาทักษะการคิดของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมฝึกคิดตามแนวคิดของเดอบัวโน**. ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุกัญญา รัตมิตธรรมโชติ.(2548). **แนวทางการพัฒนาศักยภาพมนุษย์ด้วย Competency Based Learning**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : บริษัท ศิริวัฒนา อินเทอร์เน็ต จำกัด (มหาชน),
- สุนันทา สิริโสภณ.(2553). **เลี้ยงลูกให้เป็นอัจฉริยะ**. กรุงเทพฯ: ทีบีเค มีเดีย พับลิชชิ่ง.

สมาลี หมดไธสง.(2556). **ความสามารถในการวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมกระบวนการทางวิทยาศาสตร์นอกห้องเรียน**. ปรินญาณิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

สมชาติ อึ้งพรวิไล และนิภา ศรีไพโรจน์ (2562) **ความต้องการของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัย** [online]. ค้นเมื่อ 7 กุมภาพันธ์ 2562, จาก <http://www.ptu.ac.th>, สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2551). **สภาวะการศึกษาไทยปี 2550/2551 “ปัญหาความเสมอภาคและคุณภาพการศึกษาไทย”**. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด วี.ที.ซี. คอมมิวนิเคชั่น.

อรุณี หรดาล. (2552). **ประมวลสาระชุดวิชา หลักการและแนวคิดทางการปฐมวัยศึกษา หน่วยที่ 13-15**. พิมพ์ครั้งที่ 3. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

อารีย์วรรณ ราชภูริ์ดุขดี.(2556). **ความต้องการการจัดการศึกษาปฐมวัยของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียน วัดบ่อเงิน อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี**. สารนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยปทุมธานี.

Bloom, Benjamin,S. (1956). **Taxonomy of Educational Objective Handbook 1: Cognitive Domain**. New York: David Mckey Company.Inc.

Decker,C.A. and decker,J.R. (1984). **Planning and Administering Early Childhood Programs**. New York :Macmillan Publishing Company.

บุคลากรกรม

อนันต์ ระงับทุกข์. (ผู้ให้สัมภาษณ์). ชิตาพร เอี่ยมสะอาด (ผู้สัมภาษณ์). ที่ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี 272 ถนนสุราษฎร์ธานี – นาสาร ตำบลขุนทะเล อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี. เมื่อวันที่ 23 ตุลาคม 2557.